

Programmabegroting 2022

09-11-2021

Inleiding

Begroting op hoofdlijnen

Meerjarenperspectief en het proces om dit sluitend te maken

Deze bijzondere begroting 2022 is net als andere jaren opgesteld vanuit de opgaven uit het college-uitvoeringsprogramma (CUP) 2018-2022. Dit is per programma uitgewerkt in opgaven, effecten en activiteiten voor deze raadsperiode. In deze programmabegroting zetten we de gekozen lijn voort en zijn de voorgenomen activiteiten voor 2022 beschreven, in combinatie met het financiële perspectief.

Maar de begroting 2022 is opgesteld in een bijzondere tijd en kent ook een bijzondere aanloop. Al bij de programmabegroting 2021 zagen we een tekort opkomen voor 2022. In januari 2021 zijn we als college met u als raad in gesprek gegaan over de situatie, maar ook over de oplossingen. Als gezamenlijk resultaat is hieruit de kadernota 2022 voortgekomen, die unaniem werd gesteund door de raad. Onder andere door de gevolgen van corona liet de kadernota al een tekort zien van circa € 3 miljoen. De oplossingen om de begroting sluitend te maken waren nog niet concreet ingevuld. Wel lagen er heldere oplossingsrichtingen waar we mee aan de slag zijn gegaan: (nog) niet bezuinigen in deze coronatijd, scherp kijken naar de uitgaven, de rentekosten deels dekken uit het eigen vermogen, en OZB-verhoging.

Tijdens de zomer kregen we steeds meer zicht op de ontwikkeling van de uitgaven. Ook met de opgehoogde budgetten voor Jeugdzorg en Bijstand lukte het niet om binnen de beschikbare middelen de noodzakelijke ondersteuning te bieden. Dit ondanks € 2 miljoen extra middelen vanuit het Rijk die in deze begroting zijn opgenomen. Met ons raadsbericht van 7 september hebben we dan ook een bijzonder proces aangekondigd.

De begroting 2022 is een basisbegroting waarin de ontwikkelingen zijn meegenomen, maar nog niet de oplossing voor de tekorten. Separaat bij deze begroting bieden we een oplegnotitie aan met verschillende scenario's. In deze oplegnotitie is ook de positieve bijdrage vanuit de septembercirculaire beschreven. Hiermee leggen we de keuze uit de scenario's voor aan de raad. Deze oplegnotitie kan worden gezien als een verlengstuk, waarmee deze begroting sluitend gemaakt kan worden.

Vanwege het proces hebben we intensief overleg gevoerd met de financieel toezichthouder van de provincie Noord-Holland. We hebben de toezichthouder meegenomen bij de dilemma's waar we ons voor gesteld zien. We zijn blij met de constructieve manier waarop we konden overleggen. Vanuit de toezichthoudende rol werden wij geattendeerd op de wettelijk vereiste structureel sluitende begroting. Daarbij is er eventueel ruimte om hiervoor de tijd te nemen tot uiterlijk 2025, het laatste jaar van de meerjarenraming. Daarmee blijft er ruimte om goed onderbouwde keuzes te maken en deze keuzes in de nieuwe raadsperiode bij te stellen en aan te vullen. Binnen het voorliggende proces met een oplegger ter aanvulling op deze begroting is het mogelijk om uiteindelijk de begroting sluitend te maken.

Incidenteel / structureel

Het begrotingssaldo van 2022 is € 4,5 miljoen negatief. Een deel van € 0,88 miljoen bestaat uit incidentele lasten (saldo). Het structurele begrotingssaldo 2022 bedraagt € 3,7 miljoen tekort.

Meerjarenperspectief bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Saldo baten en lasten	-5.195	-4.845	-5.566	-3.911
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	649	345	1.704	1.054
Begrotingssaldo na bestemming	-4.547	-4.500	-3.862	-2.857
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	880	253	30	-
Structureel begrotingssaldo	-3.667	-4.248	-3.832	-2.857

Financiële positie

De financiële positie van de gemeente is in 2020 sterk verbeterd door de verkoop van de Eneco aandelen. Deze verbetering zien we terug in deze begroting met goede ratio's. Wel zien we een negatieve ontwikkeling van de ratio's. Dit heeft te maken met de grote investeringen in bijvoorbeeld de MFA's en het Dorpscentrum. Daarbij moet opgemerkt worden dat de gevolgen van het huisvestingsplan voor scholen (IHP) *niet* zijn meegenomen in deze cijfers. De belangrijkste indicatoren om de financiële positie aan te duiden zijn:

Kengetallen:	2022	2023	2024	2025	Norm
Schuldquote (schuld / jaar inkomsten --> lager is beter)	67%	78%	80%	80%	< 110%
Solvabiliteitsratio (eigen vermogen / schuld --> hoger is beter)	48%	46%	44%	44%	> 35%

Bij de nota financieel gezond -die in 2021 is vastgesteld- heeft de gemeenteraad deels nieuwe normen bepaald voor de financiële indicatoren.

Risico's en onzekerheden

De algemene uitkering vormt een grote onzekere factor in de begroting. Vanaf 2023 wordt de verdeling van de algemene uitkering herzien. Dat betekent dat er voordeelgemeenten zullen zijn en nadeelgemeenten. Op basis van de eerste cijfers is het de verwachting dat Uithoorn een nadeelgemeente wordt. Uit de arbitrage die door het VNG is ingeroepen over de jeugdzorg is gebleken dat het Rijk meer middelen moet meegeven voor de toegenomen kosten voor jeugdhulp. Voor 2022 is dit inmiddels gerealiseerd, maar voor de jaren daarna ligt er nog geen toezegging van het kabinet. In overleg tussen het Rijk, VNG en toezichthouder is bepaald dat gemeenten de extra middelen vanaf 2023 voor 75% meegenomen mogen worden in de begroting. Het kan zijn dat we de extra middelen alsnog ontvangen, (een plus van 25%) maar zeker is dat nog niet. De opschalingskorting is in 2021 en 2022 bevroren. Deze korting is ooit ingesteld omdat gestreeft werd naar 100.000+ gemeenten, die efficiënter zouden zijn. Dat streven is losgelaten, maar de korting niet. De VNG wil helemaal van deze korting af.

Septembercirculaire 2021

De septembercirculaire 2021 geeft aanzienlijke financiële effecten in het meerjarenbeeld. De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor ongeveer de helft bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven, het accres. Volgens de samen-trap-op-trap-af systematiek krijgen gemeenten meer geld als het Rijk meer uitgeeft.

Met het oog op de coronacrisis heeft het kabinet besloten om de veelbesproken opschalingskorting opnieuw te bevroren. Dit geeft in 2022 een eenmalig positief effect van € 400.000.

Verder geven elementen als uitkeringsfactor, hoeveelheidsverschillen en uitkeringsbasis het volgende effect ten opzichte van de cijfers in deze begroting. Vooral maatstaven die gerelateerd zijn aan Jeugd en Werk en inkomen pakken positief uit voor Uithoorn. Dit zijn juist ook de onderwerpen waarvan onze uitgaven gestegen zijn.

<i>bedragen x € 1.000</i>	2022	2023	2024	2025
effect september-circulaire 2021	2.267	1.790	1.789	1.897

De ontwikkeling van de septembercirculaire 2021 is nog niet verwerkt in deze begroting

Woonlasten

In voorliggende begroting stijgen de woonlasten voor een gemiddelde woning in 2022 met 4,7%. De OZB wordt 1,4% hoger, gebaseerd op de CPB-ramingen van maart 2021. Vanwege het nieuwe afvalstoffenbeleid dat in 2021 is vastgesteld stijgen de kosten voor afvalverwerking, en daarmee ook de afvalstoffenheffing met € 35,60 inclusief inflatie. In het bedrag zijn tevens diverse (neutrale) wijzigingen verwerkt, waaronder hogere inkomsten grondstoffen en verbetering kostendekkendheid door het nauwkeuriger doorberekenen van de btw in het tarief. Doordat delen van de riolering langer meegaan kan de rioolheffing gelijk blijven. Per saldo is de stijging van de woonlasten in 2021 iets hoger dan andere jaren.

Woonlasten	2021	2022	Mutatie absoluut	Mutatie relatief
OZB eigenaar woning	€ 336	€ 341	€ 4,70	1,4%
Afvalstoffenheffing	€ 287	€ 323	€ 35,60	12,4%
Rioolheffing	€ 235	€ 235	€ 0,00	0,0%
Totale woonlasten	€ 858	€ 898	€ 40,30	4,7%

Veranderingen in het financiële beeld

Hierna geven we een overzicht van de veranderingen in het financiële beeld ten opzichte van het meerjarenbeeld uit de vorige programmabegroting. De onderdelen uit het overzicht worden toegelicht. Een gedetailleerde uitwerking van de begrotingsmutaties is te vinden in bijlage 6.4.

Mutaties begroting bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Begroting 2022 (beginstand)	-921	-248	406	835
Kadernota specialistische jeugdzorg	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Kadernota WMO maatwerkvoorzieningen	-300	-300	-300	-300
Kadernota wijkaanpak veiligheid	-50	-50	-50	-50
Kadernota aanvullende bijdrage VT door herverdelingsafspraken	-84	-84	-84	-84
1e Turap structureel	-863	-891	-859	-807
Actualisering grondexploitaties	41	-13	8	8
Raadsvoorstel herinrichting raadzaal	-173			
Raadsbesluit IHP	-8	-8	-7	-7
Raadsbesluit effectgestuurd beheer	-5			
Samenleving				
Specialistische Jeugdhulp	-2.089	-2.099	-1.596	-992
Lagere inkomsten gebundelde uitkering (BUIG)	-240	-240	-240	-240
Programma 'Inzicht en grip in sociaal domein'	-200			
Extra lasten bijstand 2022	-200			
Lokale persoongerichte aanpak	-70			
Rijksbijdrage aanvullende middelen WSW	-35	-35	-35	-35
Individuele studietoelage	-25	-25	-25	-25
Extra lasten inburgering	-18	-10	-6	-3
Eerste inrichtingskosten De Kwikstaart	-7			
Wonen				
Toerekening BTW kostendekkende leges en tarieven	247	252	271	290
Brommers op de rijbaan	-60			
Schiphol	-50	-50	-50	-50
Groenonderhoud	-17	-17	-17	-17
Bodemspecialist	-15	-15	-15	-15
Investering gladheidsmaterieel		-22	-21	-20
Organiseren				
Extra middelen jeugdhulp 2022-2026 (vanaf 2023 75%)	1.988	1.168	1.067	946
Meicirculaire 2021	757	265	-207	-251
Meicirculaire 2021 Wet Open Overheid	-107	-121	-133	-147
Stelpost inflatiecorrectie 2022	-450	-450	-450	-450
Vrijval stelpost inflatiecorrectie	117	117	117	117
Niet realiseren taakstelling kostendekkendheid leges	-136	-145	-145	-145
Implementatie dienstverleningsvisie	-100	-100	-	-
Kosten thuiswerken via Duo+	-67	-67	-67	-67
Aframen dividenden Stedin en BNG	-62	-112	-112	-112
Blijvende vraag juridische ondersteuning	-55	-55	-55	-55
Actualisering meerjarenonderhoudsplan gebouwen	-40	-40	-40	-40
Incidentele kosten investering Zijdelwaard	-40			
Herverdeling taakvelden bijdrage Duo+	-34	-32	-32	-32
ICT middelen gemeenteraad via Duo+ afschrijving en licenties	-30	-30	-30	-30
Programmatische aanpak arbeidsmigranten	-30	-30	-30	-
Rente financieringstekort	-30	-78	-90	-103
Aanpassing personeelslasten en doorberekenig taakvelden	-10	-10	-10	-10
Transitieplan P&O via Duo+	-10	-	-	-
Omzetten exploitatie Bovenboog en gymzaal Thamerdal naar MFA De Kuiper	-10	-10	-10	-10
ICT Omgevingswet o.b.v. programmaplan 2021		-18	-18	-18
Diverse programma's				
Actualiseren kapitaallasten	-43	107	-3	28
Overige mutaties < 25.000	-13	-5	5	34
Begrotingssaldo Programmabegroting 2022	-4.547	-4.500	-3.862	-2.857

Leeswijzer, opzet van de begroting

De structurele gevolgen van de 2e Turap 2021 zijn verwerkt in de vergelijkingscijfers van 2021 en meegenomen in het meerjarenbeeld, met uitzondering van de doorwerking van de septembercirculaire 2021.